

IOSIF JIVAN DIN SELEUȘ ȘI AUREL COSMA JR. PAGINI DE CORESPONDENȚĂ

*Carmen Albert**

Cuvinte cheie: istorie culturală, arhivă, memorialistică, corespondență

Keywords: cultural history, archive, memorial, correspondence

Există o anumită categorie de intelectuali care fără să fi avut o contribuție remarcabilă, totuși și-au înscris numele în istoria locurilor de origine sau acolo unde destinul le-a mânat pașii. Un asemenea nume este Iosif Jivan născut în Banatul sârbesc. Departe de a fi fost o personalitate distinctă, totuși s-a impus prin abordările sale într-o oarecare măsură în cercetarea istorică din România, iar relațiile cu personalități de seamă spre exemplu Aurel Cosma jr., îl poziționează în rândul elitei bănățene interbelice.

Un manuscris dactilografiat de publicistul, avocatul și omul politic Victor I. Șuiagă¹ personalitate cunoscută a regiunii hunedorene, a fost dăruit muzeului de istorie din Reșița, ceea ce ne-a prilejuit întâlnirea cu Iosif Jivan, cu viața și activitatea lui.² Corespondența cu Aurel Cosma jr. de la arhivele timișene, ne-a facilitat surprinderea altei dimensiuni, cea a omului, nu doar a istoricului de arhivă căutând neobosit mărturii ale trecutului.³

Cunoscându-l ca pe un contributor serios prin abordările științifice la istoria națională, avocatul Șuiagă i-a schițat un portret detaliat, precum și lista lucrărilor publicate sau rămase în manuscris, șansă extraordinară pentru noi de a evalua personalitatea lui Iosif Jivan și de a-l situa alături de alți reprezentanți ai elitei din Banat.

La 17 iulie 1897 în satul Seleuș din Banatul sârbesc, pe atunci comitatul Torontal, se naștea într-o familie modestă Iosif Jivan. Erau în total patru copii, un băiat și trei fete, prea mulți pentru posibilitățile familiei care a decis mutarea

* Muzeul Banatului Montan Reșița, b-dul Republicii, nr. 10, e-mail: albertcarmen89@gmail.com

¹ Victor I. Șuiagă a fost avocat, doctor în științele juridice, delegat la Adunarea Națională de la Alba-Iulia, date biografice la Ioachim Lazăr, Ionaș Vasile, "Victor I. Șuiagă (1894–1996)," *Sargeția* XXVI/2 (1995–1996): 793.

² Arhiva Muzeului Banatului Montan, Colecția Documente, nr. 60611, 1–7.

³ Serviciul Județean Timiș al Arhivelor Naționale ale României (SJTANR), *Fond Aurel Cosma jr.*, dos. nr. 43.

în orașul Timișoara, convinși că în acest important oraș bănățean perspectivele vor fi altele. Tatăl său Mihai, deși tâmplar, datorită cunoștințelor de limba germană a reușit să se angajeze ca agent de asigurări, pentru scurtă vreme însă, deoarece bolnav fiind, a decedat destul de tânăr. Familia rămasă fără susținere materială s-a descurcat destul de greu, Angia rămasă văduvă a trebuit să crească cum putea cei patru copii. Iosif Jivan a terminat școala elementară în limba română și liceul maghiar la Timișoara. În timpul ultimilor ani ai liceului s-a angajat la primărie pentru a-și putea ajuta familia. A absolvit facultatea de drept de la Cluj, a urmat apoi doctoratul în Științe juridice în anul 1925, în tot acest răstimp lucrând la primăria Timișoarei.

A debutat ca avocat la Timișoara, dar constrâns de problemele financiare a plecat la Miercurea Ciuc, apoi a intrat în magistratură ca ajutor de judecător la Ocland în jud. Orhei. După examenul de magistrat de la Cluj în anul 1926, s-a definitivat ca judecător. În perioada 1929–1939 a activat ca șef al judecătoriei din Gherla, iar între 1939–1948 la Tribunalul Hunedoara, devenind șeful judecătoriei mixte din Deva până la pensionare în anul 1948.

În timpul vieții s-a implicat în iureșul evenimentelor de la 1918 la Timișoara alături de Aurel Cosma senior, a fost martor al unor momente excepționale care au conturat debutul istoriei interbelice în Banatul de pustă. Astfel ar fi revoluția bănățeană și încercarea antiunionistă a social-democratului Otto Roth, pătrunderea armatei sârbe în Timișoara și comportamentul de ocupație, intrarea armatei franceze și în final a celei românești la începutul lui august 1919, eveniment care a consfințit desăvârșirea statului național unitar român.

A participat la activități sociale făcând parte din echipele Institutului Social Român din București conduse de Dimitrie Gusti, publicând mai multe articole legate de constatările de pe teren, așa cum rezultă și din lista bibliografică redactată de avocatul Șuiagă, publicată în anexă. În anul 1935 a fost delegat de către Ministerul de Justiție să studieze în cadrul echipelor monografice de la Institutul Social Banat-Crișana din Timișoara problema reformei agrare în cadrul campaniei de la Pojejena-de-jos. Prezența sa a fost remarcată de șeful echipei care scria într-o scrisoare: “a depus o muncă minuțioasă și conștiințioasă deslușind după multe cercetări, situația adevărată”.⁴ Raportul său ilustra situația “ocupațiilor” explicând și găsind soluții unei probleme care nedreptătea locuitorii zonei, urmași ai foștilor grăniceri din Regimentul iliro-bănățean, nedreptate existentă de la desființarea regimentelor până la nașterea Comunității de Avere.⁵

Cercetarea s-a concretizat în două studii privitoare la exploatarea

⁴ Carmen Albert, *Corespondență II* (Timișoara: Ed. Mirton, 2009), 142.

⁵ Carmen Albert, *Cercetarea monografică în Banat (1859–1948)* (Reșița: Ed. Modus Ph, 2002), 101–102.

terenurilor în vecinătatea graniței româno-sârbe și a composesoarelor de pădure.⁶ Preocupările legate de composesoarele de pădure s-au extins, constatăndu-se și în alte campanii cum a fost cea de la Drăguș organizată de ISR în anul 1929 necesitatea unor reglementări legislative.

După pensionare a mai lucrat la Sfatul popular Hunedoara ca arhivist, descoperindu-și vocația de cercetător în istorie, până în anul 1963, iar după acest an a rămas colaborator și cercetător la Arhivele Statului Hunedoara și al Muzeului de istorie din Deva. Cunoașterea limbilor latină, germană și maghiară i-a înlesnit cercetarea documentelor vechi pe teme integrate spațiului bănățean și transilvan, unele studii fiind publicate sau rămase în manuscris așa cum se poate vedea în anexă.

Aurel Cosma jr. a fost o personalitate politică și culturală marcantă a Banatului interbelic nu numai prin descendența familială, nepot al primului prefect român, ci și prin traseul sinuos al vieții, prin preocupările multiple care l-au ținut vreme îndelungată în atenția publică. S-a concentrat mult pe genealogii, biografii, jurnalism și nu în ultimul rând pe memorialistică pentru care a simțit o adevărată atracție încă din anii adolescenței. A publicat în multe reviste, a contribuit la înființarea unora dintre ele, parcursul său fiind întrerupt de detenția care i-a răpit ani de viață. Chiar și după eliberare a continuat activitatea literar-publicistică, deși spațiul între timp începuse să fie dominat de altă generație. Micile sale “medalioane” prin ziarele vremii erau inofensive, nu aveau cum să deranjeze autoritățile, dar nici nu reprezentau contribuții notabile. Excepția o constituie volumele despre orașul Timișoara și mai ales paginile sale memorialistice⁷. Personalități mai mult sau mai puțin cunoscute, dar cu care s-a intersectat în drumurile vieții lui, și-au găsit locul în memoriile de care s-a îngrijit să ajungă unde trebuie, adică la arhive. Ele există în instituții importante menite să teaurizeze documentele, astăzi sursă importantă de informații despre evenimente și persoane implicate. Din perspectiva *istoriei mari* Aurel Cosma jr. a înțeles că nicio biografie, oricât de insignifiantă ar fi, nu trebuie ignorată.

Aurel Cosma jr. neîndoielnic avea vocația corespondenței. Frazele clare, limpezi, forma de adresare ilustrează această abilitate, vizibilă în nenumăratele scrisori trimise condeierilor țărani de exemplu.⁸ Are o adevărată plăcere a cititului și scrisului prin scrisori, a stimulării partenerului de dialog scris. Era

⁶ Iosif Jivan, “Situția din Clisură și litigiul româno-sârb,” *Revista Institutului Social Banat-Crișana* VIII (1940): 653–662; Iosif Jivan, “Composesoarele de pădure (1940),” *Revista Institutului Social Banat-Crișana* X (1942): 182–183.

⁷ Carmen Albert, ed., Aurel Cosma jr., *Memorii* (Timișoara: Ed. Mirton, 2009).

⁸ Valeriu Leu, *Studii și documente bănățene*, vol. 2, Carmen Albert, ed. (Timișoara: Ed. Mirton, 2011).

foarte atent cu mărturiile, cu consemnarea istorică în special, existând în arhiva sa câteva sute, poate chiar mii de pagini. În cazul de față este vorba de aproape o sută de pagini de scrisori de la Iosif Jivan către Aurel Cosma jr. păstrate în speranța că odată vor fi citite, analizate de către cei care vor să cunoască vremurile și oamenii de altădată.

Între Iosif Jivan și Aurel Cosma jr. legătura se stabilise demult, de când se cunoscuseră la Timișoara, colegi fiind înainte de primul război mondial la gimnaziul de stat maghiar. Fuseseră chiar vecini pe splaiul Griviței unde Iosif Jivan a locuit vreo 25 de ani. Drumurile s-au despărțit apoi, fiecare urmându-și destinul.

Subiectele abordate de Iosif Jivan cu predilecție sunt cele legate de activitatea profesională curentă. Teme sau comentarii care puteau atrage atenția autorităților au fost constant evitate. Trebuie specificat faptul că Iosif Jivan și-a depășit condiția de arhivist, cercetând teme istorice cu deschidere spre evenimente importante care au marcat istoria națională. În corespondență face referire la un document în limba germană descoperit în arhiva fostului district militar Alba-Iulia din 1850, despre misiunea lui Eftimie Murgu de a duce legea naționalităților lui Avram Iancu. Studiul a fost verificat și la sugestia Cornелиei Bodea, viitor academician, atunci cercetător științific la Institutul de istorie Nicolae Iorga, s-a modificat titlul și a apărut în prestigioasa revistă “Studii și articole de istorie” vol. XV. Deși Iosif Jivan ar fi dorit în volumul XIV, volum omagial dedicat lui Eftimie Murgu, el totuși a apărut în numărul următor. De altfel era impresionat de atenția dată de Ungaria comemorării centenarului lui Eftimie Murgu, împărtășind prietenului Aurel Cosma jr. opinia lui: “Consiliul Național al Frontului Popular patriotic și Institutul de Istorie al Academiei de Științe a RP Ungare au organizat la Budapesta o adunare consacrată comemorării a 100 de ani de la moartea lui Eftimie Murgu. Oare Societatea de Științe istorice București, filiala Timișoara și Uniunea Scriitorilor din Banat, nu au comemorat acest eveniment?”⁹

Editarea studiilor a continuat cu mișcările țărănești din comitatul Hunedoara, sec. XV-XVI, apoi câțiva ani mai târziu a publicat despre mișcările țărănești din Țara Hațegului. A urmat un studiu privind cauzele răzvrătirii țăranilor din Dobra, toate publicate în periodicul muzeului de istorie din Deva, “Sargeția”.

Din lecturarea studiilor se observă exercițiul scrisului, logica construirii argumentației, câștigate încă din perioada interbelică în care Iosif Jivan a elaborat o serie de studii abordând problema spinoasă a composesoratorilor, chestiune care cerea atât îndemânare stilistică cât și slalom legislativ.

Participarea la viața științifică s-a concretizat și în înscrierea la

⁹ SJTANR, 16.

manifestările cultural-artistice organizate de Comitetul pentru cultură și educație socialistă Hunedoara cu diferite ocazii. Ele includeau și sesiuni de comunicări științifice unde se prezentau referate pe teme de istorie, cum a fost cea intitulată “Precursorii” din cadrul serbărilor *Sarmis septembrie '71* unde a prezentat un referat despre Silviu Moldovan, cel mai tânăr apărător în procesul Memorandului, sau la *Deva-trecut și contemporaneitate* unde a prezentat împreună cu directorul Arhivelor Statului Ion Frățilă “Sigiliul orașului Deva la 1618”.¹⁰

În timp relația între cei doi funcționa aproape ca un parteneriat. Aurel Cosma jr. creator de scrieri istorice avea nevoie de documentație pe măsură, așadar l-a rugat pe Iosif Jivan să culegă informații din registrul botezaților din Bretea Românilui despre Pop Aron, după cum Iosif Jivan a cerut informații despre Valeriu Bărbosu și Petru Corneanu. Aurel Cosma a publicat în “Orizont”¹¹ o recenzie favorabilă studiului despre Eftimie Murgu și chiar i-a trimis extrasul *Amintiri și mărturii de la Unirea din Alba-Iulia*.¹²

Din sfera imaginarului de reținut sunt întâlnirile cu diferite personalități evocate în cuprinsul scrisorilor și impresia pe care acestea le-au lăsat. Din acest punct de vedere Iosif Jivan se dovedește un atent observator care a consemnat cu rigurozitate detaliile, sensibil la frumos, tradiție, memorie. Reprezentarea desigur este una secvențială, dar împreună cu altele similare s-ar putea (re)constitui o imagine totală care să permită înțelegerea omului dincolo de complexitatea specialistului. Una dintre personalitățile evocate în cuprinsul scrisorilor a fost Constantin Daicoviciu. Întâlnirea cu marele istoric, deja celebru prin cercetările sale, nu i-a dat prea multe satisfacții așa cum se vede din fragment: “să-ți descriu acum convorbirea mea cu prof. Daicoviciu. În ziua de 12 iunie 1971 pe la amiezi, am întrerupt cercetările mele la Biblioteca Universitară din Cluj și m-am dus la Muzeul de istorie. Am așteptat cam ½ oră, până ce m-a primit. Era cam nervos. I-am spus d-le Profesor înainte cu 4–5 ani am fost la Costești și distinsul fiu al d-voastră Hadrian a ținut acolo la cetățile dacice o conferință și între altele a spus că <eu sunt bănățean>. Mi-a plăcut nespuse de mult aceste vorbe ale lui. Pentru aceasta eu doresc din toată inima ca Hadrian să aibă meritul și să descopere localitatea Ranisstorum. Și i-am amintit că într-o comună către Valea Jiului se află denumirea toponimică <la cetățuie la Troian în Dumbravă> el mi-a răspuns că numirea lui Troian este slavizată. I-am mai amintit că încă pe la 1844 fostul prim medic al comitatului Hunedoara Fodor András (Lugosi

¹⁰ SJTANR, 61.

¹¹ Aurel Cosma jr., “Contribuții la cunoașterea misiunii lui Eftimie Murgu în Transilvania, însemnări pe marginea lucrării lui Iosif Jivan,” *Orizont* XXII (1971): 22.

¹² O parte din manuscris a fost publicat de I. Munteanu, V.M. Zaberca, M. Sârbu, *Banatul și Marea Unire. 1918*, (Timișoara: Ed. Mitropoliei Banatului, 1992), 395–398.

Fodor András despre care eu cred că a fost român) amintea (la 1856 sașii de la Sibiu au reluat aceasta și Xenopol în Istoria sa la 1888 amintea și el medalia) că are o medalie comemorativă în care pe o latură se arată Traian cum trece peste podul de la Dunăre și cealaltă poate arăta pe Decebal îngenunchind se sinucide cu sabia, iar lângă el un ostaș roman cu lancea în mână, cu altă mână ține în frâu calul său. El mi-a spus că cunoaște lucrările lui Fodor întrucât arhiva aceluia se află la Muzeul de istorie, a chemat apoi pe o cercetătoare d-na Winkler, eu i-am repetat și aceia povestea cu medalia, dar aceia este o falsificație după părerea unor experți. La care prof. Daicoviciu mi-a spus: Măi Jivane lasă-te de lucruri d-astea mai bine cetește romane și bea câte un pahar cu vin că nu se știe cât vei mai trăi??? Am plecat total dezamăgit”.¹³

Ion Clopoțel nu era de origine din Banat. Se născuse în părțile Brașovului, dar licențiat în litere a fost angajat la Caransebeș în anul 1917 ca profesor. Fondatorul “Societății de Mâine”, cu o bogată activitate politică, sociologică, jurnalistică și educațională¹⁴ apare în corespondență ocupând întreg conținutul unei scrisori. Clopoțel, prin căsătoria cu fiica preotului Băițan din Margina (jud. Timiș), s-a stabilit în respectiva localitate, a refăcut casa socrilor care a devenit o adevărată vilă înconjurată de un parc dendrologic, mândria localității.

Iosif Jivan, împreună cu inginerul Haida, fost director al Școlii de arte și meserii din Deva, și Victor Șuiagă, avocat descendent a șase generații de preoți, s-au deplasat la Margina pentru a-l vizita pe Ion Clopoțel. Scopul este descris în paginile scrisorii din 6 octombrie 1973 ca fiind acela de a afla informații despre biserica din Gurasada unde se dorea amenajarea casei memoriale a lui Silviu Dragomir. Ion Clopoțel se afla cu soția în minunata vilă înconjurată de un parc cu verdeață care oferea privitorului o imagine minunată. Discuțiile s-au animat pe teme de istorie locală, au admirat biblioteca și colecțiile de obiecte cu semnificație istorică și etnografică adunate cu dăruire de soții Clopoțel, perdele țesute în fir de aur de către localnici la dorința doamnei. De altfel atenția se concentrează mult asupra amfitrioanei, relevând imaginea de gazdă primitoare pasionată de trecut și tradiție, de valori familiale și comunitare, sensibilă în ceea ce privește patriotismul local, oferind chiar sugestii pentru amenajarea casei memoriale Silviu Dragomir din Gurasada. Portretul evocă fragilitate și forță în același timp.

La un moment dat: “În față cu marea masă de servit ne-a atras atenția un pian enorm ridicat și fixat în perete. La un moment dat doamna a deschis pianul și în interior se afla aranjată o masă de scris și diferite despărțituri cu corespondența domniei sale. Da sigur am fost cu toții impresionați de acest simț practic

¹³ SJTANR, 25.

¹⁴ Andrei Negru, *Ion Clopoțel, studiu monografic* (Cluj-Napoca: Ed. Argonaut, 2003), 13–15.

pătrunzător pentru aranjarea lucrurilor ei. Aceasta s-a putut face întrucât toate coardele pianului au fost scoase. Acest fapt a făcut ca să am convingerea pe care am împărtășit-o și prietenilor cu care am fost că dacă Clopoțel cu verva-i încântătoare și cunoștințele sale istorice și sociale a făcut din „Societatea de mâine” o revistă sociologică de prim rang în Transilvania, Banat, Crișana, Maramureș cu mult înainte de înființarea Școlii sociologice de către profesorul Gusti – în schimb însă pasiunea și dirijarea acestei pasiuni de a colecta atâtea materiale folclorice și etnografice a plecat de la distinsa doamnă, fiica preotului Băițan din Marginea. Ideea atât de scumpă s-a transformat în muzeul soților Clopoțel”.¹⁵

Lectura corespondenței după cum se vede oferă o altă imagine realităților din anii '70, decât cea oficială, una văzută prin ochii și preocupările a doi cărturari, pasionați de scris, istorie, de viață culturală, dincolo de alte realizări ale “socialismului biruitor”. Nu se face vreo referire la regimul politic, sunt evitate subiecte sensibile care ar fi deranjat, altfel întreaga corespondență ar fi avut o soartă nefericită. Vremurile grele trecuseră, lucrurile păreau că s-au așezat, fiecare dintre ei încerca să-și afle locul într-o nouă lume, mult diferită de cea în care se născuseră. De la sine înțeles refugiul se afla în muncă, în activitățile cotidiene, în cultura scrisă, în cultură în general. Într-un fel erau conștienți că existența și activitatea lor nu este decât o punte de legătură între un trecut încărcat de evenimente la care nu au fost doar martori, ci chiar protagoniști și un viitor necunoscut, iar ei au datoria să asigure continuitatea în noua unitate culturală bănățeană, chiar să se regăsească în ea.

¹⁵ SJTANR, 55.

ANEXA

Lista lucrărilor

1. *Eftimie Murgu, luptător al țărănimii bănățene pentru pământ*, Deva, 1948, p. 56
2. *Ostașii pușcași ai cetății Deva în sec. XVI-XVII*, în “Studii și articole de istorie”, X, București, 1967, p. 61–80.
3. *Deva în preajma răscoalei de sub conducerea lui Horea, Cloșca și Crișan* (colaborator cu I. Frățilă), “Sargeția”, VI, Deva, 1969.
4. *Contribuții la misiunea lui Eftimie Murgu în Transilvania*, în „Studii și articole de istorie”, IV, București, 1970.
5. *Mișcările țărănești în Domeniul Râu de Mori (Țara Hațegului) în sec. XV-XVI*, “Sargeția”, VII, Deva, 1971, p. 77–87.
6. *Considerații asupra cauzelor răzvrătirii țăranilor din Dobra comitatul Hunedoara la 1721*, “Sargeția”, IX, Deva, 1972, p. 89–97.
7. *Sigiliul orașului Deva la 1618*, “Sargeția”, XII, Deva, 1974–1975, p. 411–413.

Din perioada interbelică

8. *Rectificarea drepturilor la Composesoratele de pădure din Ardeal*, “Ardealul juridic”, Cluj, 1942, nr.4.
9. *Stabilirea averilor românești în Composesoratele de pădure*, “Telegraful român”, Sibiu, 1932, nr. 25–32.
10. *Administrarea composesoratelor de pădure*, “Patria”, Cluj, 18 octombrie 1932.
11. *Composesoratele de pădure în Transilvania și controlul statului*, Gherla, 1936, p. 72.
12. *Situația din Clisură și litigiul româno-sârb*, “Sociologie Românească”, București, 1937, nr. 7–8, p. 341.
13. *Regimul proprietăților din Căianul Mic*, “Sociologie românească”, București, 1937, nr. 9–10.
14. *Evoluția proprietăților în comuna Șanț*, “Sociologie Românească”, București, 1938, nr. 7–9.
15. *Litigiul dintre satul grăniceresc Șanț și Fondul de Burse Năsăud pentru muntele Stănișoara*, Dej, 1938, p. 16.
16. *Dreptul de vot la Composesoratele de pădure*, “Viața forestieră”, București, 1938, nr. 7–8.
17. *Problema pădurilor composesorale din Transilvania și Banat*, “Sociologie Românească”, București, 1936, nr. 4–6.
18. *Composesoratele de pădure, îndrumător*, Deva, 1940, p. 32.

Manuscrite

1. *Chestiunea apei în satul Drăguș*, Dej, 1930, p. 10.
2. *Cercetări sociale în Pojejena-de-Jos, Banat, făcute în 1936*, referat Deva, 1969, p. 5
3. *Pământul în satul Drăguș*, Gherla, 1939, lucrare monografică pentru Institutul Social din București.
4. *Ecoul răscoalei din România în presa maghiară din Deva*, 1957, p. 7.

5. *Contribuții la istoricul districtelor autonome române din Banat și Comitatul Hunedoara*, Deva, 1970, p. 28.
6. *Contribuții privitoare la călătoria revoluționarului Eftimie Murgu în Transilvania*, Deva, 1971, p. 30.
7. *Dr. Silviu Moldovan (1862–1957) din Băița, viață și activitate*, citită la sesiunea științifică din 22 septembrie 1971 la Deva organizată de Comitetul de cultură și artă a jud. Hunedoara.
8. *O așezare dacică în Țara Hațegului*, Deva, 1976 citită la sesiunea științifică și de comunicări din 16–17 octombrie 1976 organizată de Comitetul pentru cultură și educație socialistă a jud. Hunedoara.
9. *Unele date privitor la istoricul localității Ocna Sibiului*, Deva, 1974, p. 7.
10. *Drumul roman în Țara Hațegului*, Deva, 1975.

IOSIF JIVAN FROM SELEUȘ AND AUREL COSMA
JR. PAGES OF CORRESPONDENCE

Abstract

Aurel Cosma jr. was undeniably a great personality of Banat, author of various writings, a diarist, journalist, genealogist but most especially a voluminous presence in the archive files. The huge number of manuscripts, the thousands of pages he left behind can always constitute a rich research laboratory for anyone interested in the cultural history of Banat. Of great importance are the files with hundreds of pages of correspondence, some of them published, others still unedited, such as the correspondence with Iosif Jivan from Seleuș (in Serbian Banat). More than one hundred pages of letters between the two men familiarise the reader with the realities of their lives, their daily lives and their concerns in the 8th decade of the 20th century, with their hopes and achievements in the fields of science, research, and the history of Romania. Of real interest are the accounts of meetings with important personalities of the Romanian cultural space, some of whom were at the beginning of their careers, such as Cornelia Bodea, a researcher at the Institute of History in Bucharest, or the already prominent archaeologist Constantin Daicoviciu, a native of Banat, or even the social scientist and journalist Ioan Clopoșel. The descriptions of the meetings belong to Iosif Jivan and were sent to Aurel Cosma jr. with abundant details, impressions left by those concerned that Iosif Jivan reveals, sensing the importance of those moments, which he shares with his childhood friend, Aurel Cosma jr.